

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Ιστορικές, Πολιτισμικές και Παιδαγωγικές
Διαστάσεις των Μουσικών Οργάνων

2/4

Νικόλας Τσαφταρίδης (ΜΑ, PhD) Ε.Ε.Π. Μουσικής Αγωγής

ΠΡΟΒΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ Prova d' Orchestra

Fed. Fellini 1978(9)

- Φελίνι 1920-1993
- Νίνο Ρότα 1912-1979

Για την ορχήστρα Baroque 1600-1750
τσέμπαλο ή μια Θεόρβη κάποια
έγχορδα, λίγα πνευστά (φλάουτο με
ράμφος, τύπου όμποε) χάλκινα
ελάχιστα και πολύ σπάνια κρουστά.

By John Michael Wright - Own work, Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3354334>

- Α. Θυμηθείτε τι έχουμε πει για την συμφωνική ορχήστρα (ποια περίοδο άρχισε να παγιώνεται ως σχήμα; πως κατανέμονται τα όργανα πάνω στη σκηνή; ποια είναι η σημαντική διαφορά ως προς τα όργανα μεταξύ μια ορχήστρας κλασικής περιόδου και σύγχρονης εποχής;)

- Β. Ποιος ήταν ο λόγος (ή οι λόγοι) που η ορχήστρα ήταν τόσο διαφορετική πριν από την κλασική περίοδο; Σκεφτείτε λίγο τις κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες των περιόδων (ποιο μεγάλο και πολύ γνωστό ιστορικό γεγονός σημάδεψε την κλασική περίοδο);

Για την «πρόβα ορχήστρας»

- Γ. Η συγκεκριμένη ορχήστρα είναι μια τυπική συμφωνική ορχήστρα κλασικής περιόδου ή μεταγενέστερη; Αιτιολογήστε την απάντησή σας. Υπάρχουν Σχέσεις ιεραρχίας στην ορχήστρα; Που τις εντοπίζετε; Βλέπετε ή ακούτε στερεότυπα και ιδιαίτερες αντιλήψεις; Σεξιστικές απόψεις; Αναγνωρίζετε κοινές ή/και διαφορετικές ταυτότητα/ες;

Συμφωνική Ορχήστρα (στην ταινία)

«εικόνα σου είμαι κοινωνία και σου μοιάζω»

- Σχέσεις ιεραρχίας στην ορχήστρα
- Στερεότυπα και αντιλήψεις
- Σεξιστικές απόψεις
- Ταυτότητα/ες

Ο μαέστρος της Ορχήστρας

Il Maestro di Capella (1793) The Music Teacher

DOMENICO CIMAROSA (1749 – 1801)

- Μονόδραμα για μπάσο-βαρύτονο (και ορχήστρα).
- Ο τραγουδιστής σε ρόλο μαέστρου «λέει» στην ορχήστρα τι και πως να παίξει.
- Διδακτική προσέγγιση με χιούμορ των μουσικών οργάνων.

Το λιμπρέτο (ποιητικό κείμενο)

- Ο Μαέστρος αυτοσυστήνεται (της παλαιάς σχολής σαν τον Σκαρλάτι 1685 – 1757)
- Τα όμποε, κόρνα και βιόλες έχουν πολύ δουλειά
- Τα βιολαντσέλα, βιολιά και κόντρα μπάσα να παίξουν ωραία
- Τα βιολιά: Lai lai lai la la
- Όμποε τι κάνετε; Bio, bio, bio, bio
- Από την αρχή.
- Κοντραμπάσα τι κάνετε; Δεν γίνεται έτσι δουλειά!

- Πάμε πάλι
- Οι βιόλες όχι ακόμα
- Ησυχία το φλάουτο
- Κοντραμπάσα τι στο διάβολο κάνετε;
- Αν δεν προσέχετε δεν κάνουμε δουλειά!
- Και αρχίζει τα παρακάλια
- Ξαναδίνει τις αρχικές οδηγίες και ... ω του θαύματος παίζουν ότι τους λέει

Στην συνέχεια... Όροι και συνδυασμοί που ακούγονται από τον τραγουδιστή.

- Στακάτο / Λεγκάτο
- Όμποε σόλο
- Βιόλες
- Φλάουτο σόλο
- κόρνα
- Πιο δυνατά (fortissimo)
- Punta d' arco (στην άκρη του δοξαριού)
- Βιολιά και βιόλες
- Βιόλες και κόρνα
- Βιολί και φλάουτο
- Όμποε κόρνα και φλάουτο

Ενδεικτικά βίντεο

- Domenico Cimarosa: Il Maestro di Cappella (Alberto Rinaldi, SWR Symphonieorchester) Θεατρικότητα και εικόνα των μουσικών οργάνων
- D. Cimarosa: Il Maestro di Cappella / Antonini / Novaro / Il Giardino Armonico (Haydn2032 live) ωραία εκτέλεση με όργανα εποχής και μετάφραση. ενορχήστρωση Bolli (εδώ ο τραγουδιστής προσθέτει και όργανα)

- Τι κοινά αναγνωρίζετε μεταξύ της «Πρόβας ορχήστρας» (1978) του Φελίνι και του «Μαέστρου της Ορχήστρας» (1786?) του Τσιμαρόζα;
- Πόσους αιώνες διαφορά έχουν τα δύο έργα;

- Ποιο είναι για εσάς το πιο δύσκολο μουσικό όργανο;
- Γιατί νομίζετε ότι είναι δύσκολο;
- Ακούτε ένα αγαπημένο σας τραγούδι. ποια όργανα παίζουν; Ξεχωρίζετε κάποια από αυτά; Τα αναγνωρίζετε; Μπορείτε να αναγνωρίσετε αυτά τα όργανα σε άλλο τραγούδι;

Ενδεικτικές «δυσκολίες» στην εκμάθηση ενός οργάνου (ένα δύσκολα μετρήσιμο πρόβλημα)

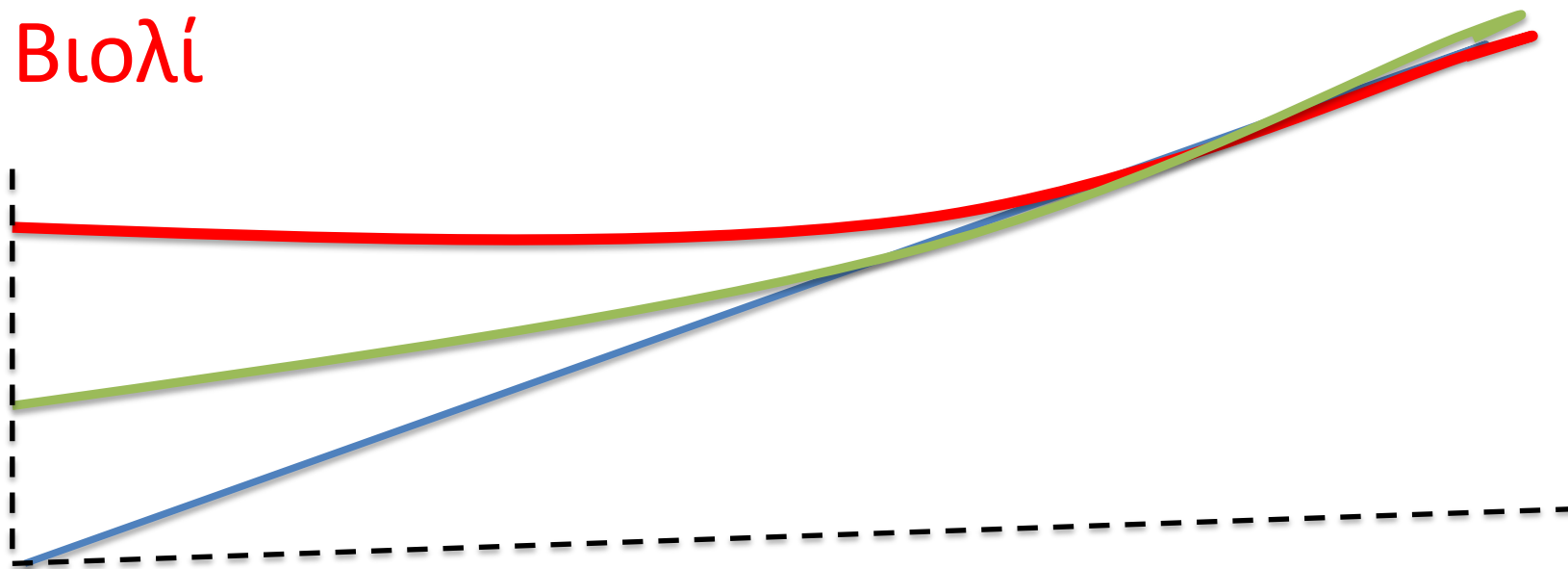
- Όλα εξαρτώνται από τον βαθμό ενασχόλησης και την επιθυμία μας.
- Κάθε όργανο έχει τις ιδιαιτερότητές του.
- Η αρχή για την παραγωγή του ήχου σε συγκεκριμένο όργανο έχει ιδιαιτερότητες.

- Πιάνο

- Κιθάρα

- Βιολί

Ο κάθετος άξονας είναι ο βαθμός δυσκολίας στο σημείο μηδέν της αρχής και ο οριζόντιος άξονας είναι η δυσκολία με την πάροδο του χρόνου.

Αλλά θυμόμαστε ότι στον καθένα/μια είναι διαφορετικές οι δυσκολίες και επομένως το σχήμα αυτό να είναι διαφορετικό.

Υπάρχουν βιολιστές που προσδιορίζονται «κλασικοί μουσικοί» και άλλοι «παραδοσιακοί» ενώ παίζουν το ίδιο ακριβώς όργανο.

- Ποια νομίζεται ότι είναι τα στοιχεία εκείνα που κάνουν κάποιον να επιλέξει την μια ή την άλλη ταυτότητα;
- Τι είναι ο κιθαριστής και τι ο κιθαρίστας;

Προς το παρόν τέλος

2/4

To be continued